

MAGISTRÁT HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 04.10.2023

Číslo záznamu: MAG 506044/2023
Spisový znak: UK1
Skartačná lehota: A10

**Kandidatúra hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava na Európske hlavné mesto
demokracie pre programový rok 2024/2025**

Predkladateľ:

Ing. arch. Matúš Vallo, v. r.
primátor

Materiál obsahuje:

1. Dôvodovú správu
2. Informačnú časť

Zodpovedný:

Mgr. Jakub Kmeť, v. r.
riaditeľ kancelárie primátora

Spracovateľ:

Ing. Veronika Petrle Fáberová, v. r.
vedúca oddelenia zahraničných vzťahov a protokolu

Ing. Nina Erneker, v. r.
BKIS, projektový líder pre kandidatúru na Európske hlavné
mesto demokracie

Dôvodová správa

Dôvodom predloženia materiálu je informovanie mestského zastupiteľstva o kandidatúre Hlavného mesta SR Bratislava na post Európskeho hlavného mesta demokracie pre programové obdobie 2024/2025.

Prečo kandidatúra

Ide o unikátnu šancu predstaviť Bratislavu v európskom kontexte ako modernú a otvorenú metropolu, ktorá vychádza z bohatého kultúrneho dedičstva i vlastnej autentickosti postavenej na demokratických princípoch a podporených aktívnou spoluprácou lokálnych komunít a samosprávy.

Prípadným udelením titulu „Európske hlavné mesto demokracie“ sa mesto na rok stane dôležitým centrom demokracie v krajine a aj v Európe.

Kandidatúra a členstvo v sieti ECoD (European Capital of Democracy) City Network ponúka nasledovné benefity pre mesto Bratislava:

- Posilnenie demokracie na lokálnej i národnej úrovni
- Priamy prínos pre občanov mesta ale aj regiónu – možnosť priamo sa zapojiť a získať nové nástroje na zlepšenie úrovne participácie na verejnej lokálnej správe
- Priamy prínos pre občanov mesta ale aj regiónu – vzdelávanie, účasť na seminároch a konferenciách s odbornými lokálnymi i medzinárodnými lektormi / speakrami
- Rozvoj kultúry ako nástroja pre podporu inklúzie, diverzity a participácie
- Brand visibility – zviditeľnenie mesta Bratislava a celého Slovenska ako demokratickej krajiny s moderným riadením (governance) a zmysluplné zapájanie sa do demokratických aktivít v európskom kontexte
- Sieťovanie a výmena know how a príkladov dobrej praxe na medzinárodnej úrovni
- Získanie dodatočných finančných zdrojov cez spoločné projekty, cez prepojenia inštitútu Innovation in Politics na ich sieť prípadných donorov,
- Zvýšená návštevnosť mesta (kongresový i voľnočasový návštevník, odborná komunita) a s tým spojené finančné i nefinančné benefity mesta
- účasť na medzinárodných projektoch a tematických tréningoch = získavanie praktických zručností pre administratívu mesta

Informovanie mestského zastupiteľstva je súčasťou kandidatúry v rámci uchádzania sa o titul Európske hlavné mesto demokracie.

Materiál bol predložený na zasadnutie Komisie pre cestovný ruch a medzinárodnú spoluprácu MsZ hlavného mesta SR Bratislavy dňa 14. septembra 2023 – ako informačný materiál. Členovia komisie vnímajú túto iniciatívu pozitívne a vidia v nej veľký potenciál pre mestský cestovný ruch.

Informačná časť

Čo je to ECoD (European Capital of Democracy)

Európske hlavné mesto demokracie je iniciatíva inštitútu "European Capital of Democracy (ECoD) " so sídlom vo Viedni <https://capitalofdemocracy.eu/>.

Toto občianske združenie, založené inštitútom Innovation In Politics so sídlom v Berlíne a úzko spolupracujúcim s Európskou komisiou, vytvára platformu pre podporu a rozvoj demokracie v mestách Európy.

V minulom roku (2022) sa uskutočnila prvá výzva a hlasovanie o Európske hlavné mesto demokracie pre programový rok 2023/2024, do ktorej sa zapojilo 13 miest. Víťazným kandidátom sa stala Barcelona.

V rámci tohtoročnej, druhej výzvy v poradí, sa do kandidatúry zapojilo 8 európskych miest, konkrétne Bratislava, Cascais (Portugalsko), Durrës (Albánsko), Gdańsk (Poľsko), Izmir (Turecko), Lipsko (Nemecko), Tirana (Albánsko) a Viedeň (Rakúsko).

Na to, aby sa mesto stalo Európskym hlavným mestom demokracie, musí sa zúčastniť tzv. kandidatúry. Mestá musia predložiť popisy svojich projektov a návrhy, plány nových opatrení, projektov či komplexných riešení, ktoré môže a nemusí implementovať v rámci tzv. programového roka.

Kde sa nachádzame

Bratislava vyjadrila záujem o kandidatúru v júli tohto roku, potenciálne návrhy na projekty boli konzultované s tímom pozostávajúcim zo zamestnancov mesta, mestských organizácií a mestských podnikov.

V rámci prípravy návrhov bolo oslovených 15 zástupcov rôznych oddelení magistrátu, zástupcovia Nadácie mesta Bratislava, Bratislavského kultúrneho a informačného strediska, Metropolitného inštitútu Bratislavy, Bratislava Tourist Board, Mestských lesov a OLO. Bolo tiež oslovených viac ako 20 zástupcov externých inštitúcií, neziskových a mimovládnych organizácií a partnerských subjektov za účelom zberu informácií a potenciálnej spolupráce v prípade úspešnej kandidatúry.

Čo ďalej

Proces výberu pozostáva z troch krokov:

- Zapojenie sa do kandidatúry, návrh odovzdaný
- Posudzovanie projektov odbornou komisiou <https://capitalofdemocracy.eu/ecod-experts-jury/> zloženou z rešpektovaných expertov a praktikov v oblasti vzdelávania, občianskej spoločnosti, umenia a biznisu. Komisia na základe transparentných kritérií vyberie 3-4 mestá, tzv. short list.
KONIEC NOVEMBRA 2023
- O víťazovi následne rozhodne demokratické hlasovanie.

Občianska komisia zložená z cca 3500(?) dobrovoľníkov z viacerých európskych krajín vyberie v demokratickom online hlasovaní najatraktívnejšie mesto. Hlasovanie by malo prebehnúť do polovice decembra 2023.
DECEMBER 2023

V prípade úspešnej kandidatúry bude mať mesto Bratislava k dispozícii 9 mesiacov na prípravu programového roka.

Programový rok začína v septembri 2024 a končí v auguste 2025 (predbežne).

Počas programového roka mesto v spolupráci s partnermi pripraví viacero podujatí a diskusií o demokracii, kultúre, o možnostiach participácie obyvateľov na správe mesta i krajiny.

Ako môže vyzeráť programový rok (predpoklad):

Programový rok začína v septembri a končí v auguste (informácia sa môže meniť, nakoľko Barcelona ešte len začína prvým programovým rokom vôbec v histórii.)

Úvodom programového roka je prezentácia programu a podujatí, na ktorú nadväzuje slávnostné otvorenie. Forma programového roka je v kompetencii a možnostiach mesta, avšak základnými piliermi sú minimálne 2 podujatia organizované Innovation in Politics inštitútom (Innovation in Politics Awards a Act Now Mayors Conference – konferencia pre primátorov a odborných predstaviteľov lokálnych samospráv, vedcov a inovátorov.)

Kultúrny rozmer v rámci programového roka poskytuje festival umenia Art of Democracy, ktorý sa tiahne celým programovým rokom a môže obsahovať rôzne formáty, žánre a podujatia. Slávnostné ukončenie programového roka uzatvára rok demokracie a prenecháva pomyselné žezlo ďalšiemu európskemu mestu demokracie.